

5. Az *angol egyesület* (British Association for the Advancement of Science) ez idei gyűlését Brightonben augusztus 14—22 között fogja tartani.

\*

6) Az *anthropologiai és ősrcheologiai nemzetközi congressus* augusztus 22-étől 30-áig fog megtartani Brüsszelben. A congressus alkalmával kirándulásokat terveznek Belgium legnevezetesebb csontbarlangjaiba. Az előleges program szerint a discussio főtárgyát különösen azon korszaknak tudományos vizsgálata és megállapítása fogja képezni, a melynek tartama alatt Belgium híres barlangjaiban az ősember az őskori állatokkal együtt élt.

JAJKIÁLTÁS A GELLÉRTHEGYI ÉS BICSKEI CSILLAGVIZSGÁLÓ ESZKÖZÖK ÉRDEKÉBEN. — A Grác- és Lipcsében megjelenő „Sirius” című csillag-tani folyóirat ez évi június 15-iki számában „Egy utas” „Két tönkrement csillagásztoronyról” a következő cikket közli:

„Mindenek előtt meg kell ismertetnem az olvasót a pesti egyetemi csillagásztorony (előbb a budai Gellérthegyen) jelenlegi helyiségeivel, hogy az egyetemi *mostoha-gyermek* állapotáról is legyen fogalma.”

„Ne higgye ám, hogy szép meridián-szobába és forgó kupola alá fogom vezetni, miként ez azelőtt a Gellérthegyen volt; a pesti egyetem egyik sötét folyosóján egy ablaktalan *földszinti nedves kamrába* fogunk botorkázni, mely talán 15 láb hosszú és 9—10 láb széles. Ez az a hely, hol a budai csillagász-torony egykori szép eszközeit — *kifűzve és megrozsdásodva* — bámuljuk, s ez az a hely, hol a Nagy-féle observatorium eszközeit, ládába pakolva — úgy a mint azokat Starke úr Bécsből 18 évvel\*) ezelőtt bepakolta — maiglan is rejtegetik. Ez utóbbiakról tehát „semmi bizonyost” nem lehet tudni, csak hallomás szerint mondhatom, hogy — amár Starke úr a legnagyobb gonddal intézte a pakolást — mégis tönkre mentek mind, mivel a vasrészeket se nem kenték, se nem tisztították azóta soha.”

„Annál többet lehet azonban a gellérthegyi eszközökről szólni.”

\*) Tudunkkal csak 11. Szerk.

„Mindjárt amint belépünk a sötét kamrába, egy szép óraművel ellátott és körülbelül 5 hüvelyk nyílású *aequatorid*-nak mahagoni-állványát pillantjuk meg. Szemünk azonban egyelőre csak az állványon és hajtóművén gyönyörködhetik; mert a távcső le van róla csavarva és oda támasztva egyik sarokba úgy, a hogy a régi pipaszárakat szokás a szobában elhelyezni. Azért mondom *régit*, mert a pipás ember jobban vigyáz az új pipaszárára, mint a pesti egyetem a maga becses eszközeire. A tengely az óra- és elhajlási körrel, mellette hever a földön.”

„Nem sokkal jobb dolga van a négy-hüvelykes szép meridián-körnek, 30 hüvelykes körökkel, melyeken két másodperczet közvetlenül le lehet olvasni. Ez szerencsére az átfektető készülékre van helyezve. A távcső tárgylencséje hiányzik, hajlandók vagyunk hinni, hogy jó helyre (?) van téve. A cső már *görbének* látszik; hogy a tengely már görbe az bizonyos, mert az ellensúlyok 25 év óta nincsenek rajta. Vajjon a körök használhatók-e még? — az igen kérdéses.”

„A meridián-kör mellett áll egy 4—4½ hüvelyk nyílású *passage-cső*, szintén már tárgylencse nélkül. Ez az eszköz is az átfektető készülékére van ugyan helyezve, de köre már úgy el van nyomorodva, hogy teljesen hasznavehetetlen; tengelyének is már *görbének* kell lenni, mivel egy negyedszázad óta nincs rajta az ellensúly.”

„Szemünkbe ötlük még egy 3 hüvelyknyílású *heliometer*, sárgaréz lábakon; e szép eszköz oly szörnyen meg van rozsdásodva, hogy részeit a legnagyobb erővel sem lehet mozgatni.”

„Ugyan ily sorsa van a háromhüvelykes *üstökös-kereső*-nek is.”

„Láttam még ezeken kívül egy pórúljárt universal-eszközt, tárgy- és szemlencse, valamint nagyító nélkül, egy félig összedőlt mahagoni-szekrényben; mellette a földön egy szép *chronometert* Thieletől, és egy *ingabrána* művezetét, melynek ingája szintén ahhoz a bizonyos sarokhoz támaszkodik.”

Hogy az „egy utas” miként apostrophálja ezek után a m. kir. tudomány-egyetemet, azt magyar létemre szégyenlem lefordítani.

Uraim! Egyetemi tanár urak! Siessenek megczáfolni e rettentő hirt, mielőtt egész Európát bejárna! Tegyenek valamit, mossák le nevünkről e sötét foltot!

— —